

KANDIDATNUMMER

3254

Sidetall

1

av

4

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III
Skriftlig eksamen
4 timer

Den internasjonale sommerskole

Universitetet i Oslo

2015

I Lytteprøve

Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.

1. Hvordan er statusen for dialektene i Norge sammenliknet med andre nordiske land?

Dialektene i Norge har høy status enn dialektene i andre nordiske land.

2. Hvorfor finnes det ikke en offisiell uttaleordbok for norsk?

Fordi det er mye usikkerhet relatert til dialektene og ingen dialekter har offisiell status som hoveddialekten.

+ 3. Hva er årsaken til at talemålet i hovedstaden ofte har høy status i mange land?

~~For det første~~ Fordi det er språk som politisk brukes og talespråk engasjerer mange folk.

4. I Norge var det lenge slik at folk som flyttet til Oslo forandret dialekten sin.

Hva var årsakene til dette?

Folk i Oslo vil ikke forstå ingen dialekter derfor forandret folk dialekten sin når de snakket i Oslo-dialekten.

5. Nevn fire trekk som kjennetegner den generelle samfunnsutviklingen i Norge i

1970-årene.

Det var Kvinner Kamp, Samene Kamp, miljø Kamp og Sentralisering.

6. Hvilke konsekvenser hadde utviklingen på 1970-tallet for synet på og bruken av dialektene?

Folk var stolt av sitt dialekt og folk begynte å bruke sitt dialekt.

7. Hvilke dialekter er ifølge Arne Torp mest utsatt for forandringer på 2000-tallet?

Dialektene fra dalregionene på østlandet, Bø, Telemark og Hallingdal og Valdres..

8. Hva ser Arne Torp som hovedårsaken til dialektforandringer hos unge mennesker på 2000-tallet?

De unge har ikke samme forhold med dialekten som ungdommene sine.

9. Hva inneholder boken *Leve dialekten – en mental språkreise* av Gunnhild Kverness?

Den boken inneholder om mental ubehagelig refleksjon.

10. Hva mener sangeren Kari Bremnes er viktigst for å beholde dialekten sin?

Hun mener at det viktigste å like og snakke dialekten. Hvis man liker å snakke det en ikke varker å holde på dialekten.

II Tekst med oppgaver

Operasjon avlogging

Aftenposten, 24.01.2015

«Pappa, elsker du mobilen din høyere enn du elsker meg?» Spørsmålet fra sjuåringen kom ikke direkte overraskende. Situasjonene der Lars Bratsberg holdt ett øye på ungene og det andre på mobilen, var blitt så mange at han ikke merket det selv. «Så klart jeg ikke elsker mobilen min mer enn deg», svarte han beroligende, men inni seg var han usikker. Hadde han gått for langt?

Negative konsekvenser

Mobilbruk er et sikkert samtaleemne når folk over 30 år møtes til middag. De er også den siste generasjonen som husker hvordan verden var uten Internett. Gjennomsnittsnordmannen sjekker smarttelefonen sin 150 ganger i døgnet, eller hvert sjette minutt. Den forstyrrer parforholdet, ødelegger samtaler, gir dårlig nattesøvn, og barna står fullstendig overlatt til seg selv og skriker etter oppmerksomhet mens foreldrene sitter som zombier. Er alt helsvart eller gjøres det noe for å endre situasjonen? Flere har nå begynt å tenke på hvordan de bruker digitale verktøy. Bedrifter har mobilfrie møter. Familier innfører regler for de voksne om å legge vekk smarttelefoner, iPader og laptopen til barna er i seng. «Tidens store moteord blant foreldre er nærvær», skrev den danske avisen *Politiken* tidligere i år.

Flaut

Etter konfrontasjonen med datteren begynte Lars Bratsberg å sette mobilen på lydløs og legge den i gangen. Nå er Bratsberg, som til daglig jobber i Google, hjemme i sin tredje pappapermisjon. Og sønnen Mads får sannsynligvis vokse opp med en mer nærværende pappa enn storesøstrene. Hver ettermiddag fra klokken fem til ni skrur Lars av mobiltelefonen.

Det siste halvannet året har han brukt på å skrive boken *Logg av* sammen med IT-gründer Thomas Moen, som i likhet med Bratsberg erfarte at mobilbruken hans hadde gått for langt. «Når jeg ser tilbake på hvor fjern jeg var i sosiale sammenhenger før, blir jeg flau», sier Moen.

Verken han eller Bratsberg mener det er en god idé å logge helt av, men de håper folk vil begynne å reflektere og ta mer bevisste valg rundt sin egen teknologibruk.

Ingen ny kritikk

Begrensninger av egen teknologibruk vil trolig bli en ny måte å vise hvilken sosial gruppe man tilhører, på samme måte som for eksempel trening og *slow food* er det. Dette er fenomener som først og fremst er utbredt i den sosiale, økonomiske og kulturelle eliten. Både Lars Bratsberg og Thomas Moen tror at bevisst teknologibruk kan bli en klassemarkør. «Vi håper at det ikke bare blir en trend i enkelte miljøer, men mer et skifte med varig endring», sier de.

Samfunnsgeograf og lektor ved Markedshøyskolen Karl-Fredrik Tangen er mer kritisk. Han sier: «Tanken om at du må utsette de umiddelbare behovene dine, er en evig klassemarkør. Det gjelder også forholdet til barneoppdragelse. Og kritikken mot overdreven teknologibruk er ikke ny. Å være skeptisk til nye fenomener er en reaksjon som vi treffer på i forskjellige situasjoner opp gjennom historien. Man har vært redd for alt fra langt hår til cowboyfortellinger og VHS-videoer.» Tangen mener at dette ikke er et større problem enn at folk før satt og så på TV, eller at mødre satt og leste ukeblader og pratet med venninnene sine foran ungene. «Det ligger i moralen vår at ny teknologi er skummel», sier han.

For lite kritiske

Lars Bratberg mener derimot at vi har vært for lite kritiske. 42-åringen mener han tilhører en generasjon som har vært veldig opptatt av alt nytt, og som har glemt å stille spørsmål underveis. «Det virker som om vi nesten ikke har lagt merke til at vi sakte, men sikkert har endret atferdsmønster. For noen fungerer det greit, for andre ikke. Personlig føler jeg meg som en bedre pappa når jeg ikke blir forstyrret av andre enn ungene mine», sier han.

A. Spørsmål til teksten «Operasjon avlogging».

1. Hvorfor har mange nordmenn problemer med parforholdet og nattesøvnen?

Fordi de sjekker for mye smarttelefonen sin ~~150~~ 150 ganger i døgnet.

2. Hvorfor får lille Mads Bratsberg vokse opp med en mer nærværende pappa enn storesøstrene fikk?

Fordi ~~hans~~ ^{hennes} pappa ~~ikke~~ ^{ikke} brukte mindre mobiltelefonen sin. Han ~~ikke~~ ^{ikke} skur sin mobiltelefonen fra klokka 5 til klokka ni.

3. Hvorfor stiller Karl Fredrik Tangen seg kritisk til påstanden om overdreven teknologibruk i våre dager?

Han mener at alltid man ~~ikke~~ ^{ikke} kritiserer den nye teknologibruk. Og mobiler teknologibruk har inget forskjellig fra andre teknologier.

4. Hvorfor er Lars Bratsberg kritisk til teknologibruken i den generasjonen han tilhører?

Han mener at hans generasjonen er veldig opptatt av alt som er nytt.

B. Fullfør setningene slik at innholdet blir det samme som i artikkelen.

1. Da sjuåringen spurte ham, om han elsket mobilen sin
mer enn han elsket henne.
2. Generasjonen over 30 år er det siste generasjonen
som husker hvordan verden uten
internett.
3. Boken Logg av Skrevet av Lars Bratsberg det siste
halvannet drel sammen med IT-
grunden Thomas Mørn
4. I forskjellige situasjoner opp gjennom historien var vi skeptiske
til nye oppfinnelser.
5. Lars Bratsberg føler seg som en bedre pappa når fordi han
ikke blir påstyrt av andre enn
ungene sine.

C. Parsetninger

Fullfør setningene i linje B nedenfor.

Innholdet i setning B må være det samme som i setning A.

1. A. Sjuåringen spurte: "Pappa, elsker du egentlig mobilen din høyere enn meg?"

B. Sjuåringen spurte

^{om}
Pappa henviser at han elsker
egentlig elsker mobilen sin høyere enn
hans ~~at~~ elsker henne.

2. A. Bratsberg mener ikke det er en god idé å logge helt av. Det mener ikke Moen heller.

B.

Begge Bratsberg og ^{noen ikke}
mener det er en
god idé å logge helt av.

3. A. Det har blitt sagt av flere at det er viktig å begrense sin egen teknologibruk.

B. Det har blitt sagt av flere at det er viktig med

å begrense av folks teknologibruk.

4. A. Mobiltelefonen forstyrrer parforholdet.

B. Parforholdet

blir forstyrrer av mobiltelefonen.

D. Ordlagning

Fyll ut de åpne feltene.

Substantiv	Verb	Adjektiv/partisipp
^{et} Overraskelse	^a overrasker	overraskende
en forstyrrelse	^a forstyrre	forstyrren
^{en} Endring	^a endrer	endret
^{en} refleksjon	å reflektere	reflekterende

EN overdreven	å overdrive	overdreven
EN begrense	å begrense	begrenset
en kritikk	å kritisere	kritisk

E. Substantiv – adjektiv

Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.
Begge ordene skal være med i alle setningene.

god – idé

1. Kan du fortelle om noen av gode ideer dine?
2. Hun hadde en mye god ideer enn resten av gruppa.
3. Kan du komme med noen gode ideer ?
4. Dette er det best ideer du noen gang har hatt.

F. Verb

Skriv verbene i riktig tid. Bruk riktig ordstilling. I noen setninger kan det være nødvendig å sette inn et hjelpeverb.

1. Jeg kunne forstå ulike dialekter bedre hvis

jeg - forstå

hadde jeg hatt mer kontakt med flere

jeg - ha

personer som snakker dialekt.

2. I det siste har jeg lytte mye på lydbøker.

jeg - lytte

For et år siden har jeg aldri gjorde det.

jeg - aldri - gjøre

3. Hvorfor ^{hørt} ~~hørte~~ du ikke på meg

du - ikke - høre

da ^{jeg holde} foredraget mitt i går?

jeg holde

4. Han sier at ^{han har} aldri spilt dataspill igjen,

han - aldri - spille

for ^{han ha} hatt en negativ opplevelse med dataspill

han ha

i fjor.

G. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Spørsmålet var ikke direkte overraskende. Han ble usikker.

(selv om)

Selv om spørsmålet var ikke direkte overraskende ble han usikker.

(likevel)

Han ble usikker likevel spørsmålet var ikke direkte overraskende.

Bedrifter kjører mobilfrie møter. De ansatte blir alltid forstyrret.

(fordi)

De ansatte blir alltid forstyrret fordi bedriften kjører mobilfrie møter.

(derfor)

Bedriften kjører mobilfrie møter derfor blir de ansatte alltid forstyrret.

(så)

Bedriften kjører mobilfrie møter så de ansatte blir alltid forstyrret.

III Stil

Velg bare én av oppgavene. Skriv en stil på ca. 300 ord.

Oppgave 1

Den teknologiske utviklingen de siste 15 årene har resultert i et samfunn hvor digitale verktøy som for eksempel smarttelefon, nettbrett og pc tar stadig mer av vår oppmerksomhet i hverdagen. Hva tror du dette gjør med oss som mennesker? Hva er dine tanker om denne utviklingen?

Overskrift: *Teknologien og mennesket*

Oppgave 2

Fortell om språksituasjonen i hjemlandet ditt: Er det mange språk der? Er det ett eller flere offisielle språk? Hvordan er dialektenes posisjon? Er det vanlig å beholde dialekten sin når man flytter, og er det akseptert at dialekt brukes i offentlige sammenhenger som for eksempel i parlamentet?

Overskrift: *Språksituasjonen i hjemlandet mitt*

Oppgave 3

«Hjemmelekser er urettferdig fordi ikke alle foreldrene har kunnskap nok til å hjelpe barna med leksene. Dessuten fører lekser til stress og kranling hjemme. Når de voksne er ferdig med arbeidsdagen sin, har de fri. Når barna er ferdig med sin arbeidsdag, har de likevel mer jobb å gjøre hjemme. La barna gjøre leksene på skolen den siste timen hver dag, så kan de komme hjem og ha tid til å være sammen med familie og venner, eller drive med sport og andre aktiviteter.»

Dette skriver en frustrert far i et avisinnlegg. Hva mener du om saken? Bruk gjerne dine egne erfaringer.

Overskrift: *Hjemmelekser*

Oppgave 4

«Konflikten mellom kvinnen og mannssamfunnet er kjernen i *Et dukkehjem* (1879)», skriver litteraturprofessor Edvard Beyer. Hvordan kommer denne konflikten fram i det bildet vi får av hovedpersonen i skuespillet, Nora? Synes du at *Et dukkehjem* er relevant for å sette lys på kvinnens stilling i samfunnet i dag?

Overskrift: *Kvinnen og mannssamfunnet i Et dukkehjem*

Språksituasjonen i hjemlandet mitt

Jeg kommer fra Brasil og i forhold til brasiliansk språk har ~~meget~~ norsk språk større forskjellige.

I Brasil har vi bare et språk, og snakker vi portugisisk.

Da jeg flyttet til Norge var jeg overrasket over hvor mange dialekter har i Norge. Hvorfor trenger land to skriftspråk. Jeg lurte på hva var det årsaken for det.

Først og fremst Norge er et land med fjell og fjorden det kunne blitt vanskelig til å folk treffe hverandre. Så man i Norge har ~~for~~ fra den tide vant til å bo isolert. Kanskje er det noen av grunner at Norge har mange dialekter. Tilleg politikerne i Norge bruker sitt eget dialekt på tv eller radio. Dessuten nå til dags er man i Norge stolt av dialekten sitt og bruker bare enst dag.

Brasil er et stort land derfor er det

Do not write
in this space

3254
20.07.2015
243
34

helt normalt at folk snakker
anerkendes. For eksempel folk
som bor i Sør snakker med
forskjellige aksent av folk som
bor i Nord. Imidlertid har man
i Brasil ingen ~~problemer~~ problemer
til å forstå hverandre. Forskjellig
i brasiliansk språk er mer
relatert til sosial status og
utdanning. Men folk har ikke
problemer til å kommunisere. Og jeg
har aldri hørt at i Brasil snakkes
av ~~av~~ folk dialekter. Kanskje er
det en forskjellig til å forstå
hva egentlig er ~~en~~ et dialekt.

For sju år siden bodde jeg i
Luxembourg. I Luxembourg
språksituasjonen overrasket meg
veldig mye.

Luxembourg er et lite land gren
Sør til Nord endet bare cirka 120 km.
Men folk snakker veldig anerkendes
for hverandre. Men gangen gang
de ikke til å forstå hverandre.
Så folk må bruke en ~~en~~ et
andret språk. I Luxembourg kan
de snakke minst tre språk
fransk, tysk og luxemburgisk. I
 tillegg de fleste og de snakker
engelsk.

ISSN0130

3254

30.07.2015

2 4

Jeg mener at en grunn at av at folk i luxembourg har problem. noen ganger til å forstå hverandre og bruke sitt eget ~~so~~ språk en fordi de er påvirket av nabospråkene.

Folk som bor ved tysk grense er påvirket av tysk og har tysk aksent. Det samme skjer med folk som bor ved fransk grense, har veldig sterk fransk aksent.